

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 29.

Lýsingapapirur fyri petitreglur: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýtungum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 19. juli 1932.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brevsvartarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

6. árg.

Mod Landstings-Vælde.

Ved et politisk Stevne i Hjørring, det mørke Vendsyssels Hjerter, holdt Statsminister Stauning en politisk Tale. Satsministeren udtalte bl. a.:

Venstres Planer kunde ikke gennemføres. Det Forlig, som ogsaa fik Venstres Tilslutning, var en Fortsættelse af Regeringens Politik fra sidste Efteraar. Dr. Krag har fornøyligt udtalt sin Tilfredshed med Oppositionens Samling og har forklaret, at det var denne, der gav Venstre og Højre Sejre. Men forunderligt var det, at Dr. Krag derefter erklærede, at saadant sker kun én Gang og aldrig mere. Man forstaaer det imidlertid, naar man ogsaa bemærker Madсен-Mygdals Angreb paa Kriseforliget, samt ogsaa paa den Valutalov, han selv er Fader til, og endnu mere maa man erindre, at »Aalborg Amtstidende« betegnede Oppositionens Sejre som Skræderens, da denne laa under Bordet og sagde: Saa I, hvor jeg stod mig? Denne Haan er vel fortjent.

Man kan ikke genere os. Det faktiske er, at vi fik gennemført en Fortsættelse af den Lovgivning, som Regeringen for havde paabegyndt til Fordel for trængende Landmænd og Arbejdsløse. 24 Millioner Kr. til Landmænd, 16—18 Millioner Kr. til de Arbejdsløse, samt 9 Millioner Kr. fordelt til Kommunerne vil være en virksom Hjælp til de Kriseramte, til Kommunerne og Fiskerne. Sejlskibsrederne, Haandværkerne og Arbejderne er da paa forskellig Maade baade ved Tilskud og Henstand med Betalingerne ydet en tiltrængt Hjælp. Betydelige Ofre har været nødvendige, og det tjener til Ære for Nationen, at der er opnaaet Enighed om at yde Hjælpen og om Ofrene, som maatte bringes. Vi ser uden om os Forvirring og sorgelige Vilkaar. Vi ser ogsaa Folket skubbes til Side for Diktator og Faamandsvælde og Optækt til blodig Krig mellem Befolkningslag, der er paavirket af Tidens Vanskeligheder. Vi burde undgaa en saadan Udvikling og samle os om fortsat Virksomhed til Fordel for Produktionens Genrejsning og Overvindelse af Arbejdsløsheden.

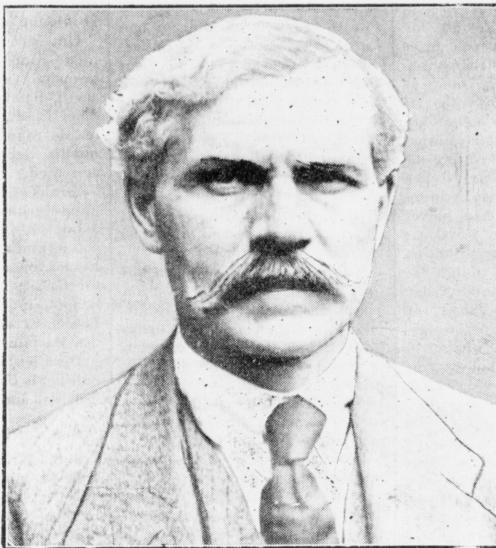
Her i Landet skal Folket tage Del i Styrelsen af egne Sager, og derfor skal vi ogsaa væk fra Landstingets Mindretalsstyre. Vi

Hetjan frá Lausanne.

Navnið Ramsay Mac Donald hevur, síðani hesin maður kom at standa frammarlaga í bretskum politikki, altíð verið fast knýtt til tað arbeiði, ið menniskjan hevur gjørt til frama fyri verðaldarfríðin. Undir sjálvum hinum mikla verðaldarbardeginum, har Bretland hevði komið sær uppi, var hann hin ydnastli talsmaðurin ímóti blóðaðinum, og fyri sínar roður og fyri sítt starv móti kriggsørskapinum var hann av teim ráðandi settur í fongsil, sjálvt hann var fólkalvaldur limur av tí bretska parlamentinum.

Ramsay Mac Donald var tí eisini hitt fyrsta navnið, ið nevnt var tá ið hin fyrsta bretska arbeiðarastjórnin skuldi skipast. At hann sá rídlutur í sæti í sínari fyrstu stjórnarskeið, mundi hann eisini sjálvur vera ivaleysur um, tí hann kendi sína tjóð ikki óloyta úr afturhaldsins fjotri. Tí sá hann heldur ikki leingi um fyrsta sinn.

Tá ið Ramsay Mac Donald, í seinra sinn byrtu stjórn í Bretlandi, var hann fyri hórðum alskónum, bæði innanflokks og uttanflokks. Peningaviðurskiptini, tey heilt út av lagi ringu arbeiðsviðurskipti, ið stóðust av teim ringu tíðum, elvdu stríð og klandur bæði innanstjórnar og uttanfyri — og Ramsay Mac Donald var hann, ið stóð fyri skotum, og noyddist at víkja av víggi, tí arbeiðaraflokkurin spjaddist og var ikki longur nokur heildarmegi.

RAMSAY MAC DONALD
Madrin, ið leiðdi tingingarnar í Lausanne til semju millum tjóðirnar.

Ramsay Mac Donald hevði sett sær sum endamálið at bjarga sínum fólkindi úr veraldarkeppuni. Hann legði hjargingskráina soleiðis sum hann helt hana vera best háltáða. Men hann vóru ymiskir á máli, og úrslitið var so, at teir ið staðið høvdu óxl við óxl í mongum hórðum politiskum hernaði, nú bóru hvast móti hvørjum øðrum. Tá ið valini til parlamentid avtornaðu vóru mangir mætir arbeiðaratsmenn fallnir, men Ramsay Mac Donald helt sín sess framvegis. Tað var eins og ein lagnaarleikur her var farin fram, tí Ramsay Mac Donald bleiv aftur forsetisráðharri, ið ið einari tjóðskaparstjórn.

Tað er á hesum sessi hann hevur gjørt síni størstu roynis- og megnarverk.

Fyrst heppaðist at fáa landið, uppá tað allarnæsta á rættkøl, peningaliga — Bretland var bjargað. Hitt næsta skuldi vera

at vinna semjuna millum tjóðirnar, ið mæsaðu hvørja aðra í verðaldarbardeginum mikla. Mangir hava menskir og mætir menn úr teim ymisku londum gjørt royndir við at fáa semju í lag, men ikki hevur borið til. Men í Lausanne, fyri stuttum tíma síðani, skuldi tað semja koma í lag — við Ramsay Mac Donalds ótróytuliga arbeiðshugi fyri fríð og semju millum menniskjur. Lausanne-semjan er undirskrivað.

Ramsay Mac Donald hevur ikki altíð hoyrt mjúk og sot orð fyri sítt arbeiði, og kanska hava tey seinastu árin verið honum hórð á at gingið, tá ið lið hansara fækkaðist á víggi. Men maður við so stórum endamáli, sum Ramsay Mac Donald hevði sett sær fyri, má onkuntíð uppliva meldur í sínum egna liði, og tað ikki gevast. Soleiðis gjordi Mac Donald.

Bretland vil gjøgnum allar tíðir koma at minnst hin fátaeka húsmannssonin, ið bleiv forsetisráðharri, tá ið ringast stóð til — og bjargaði landinum.

Heimurin allur vil, so leingi heimskringlan heldur, í teim komandi öldum minnst hin bretska forsetisráðharran, ið flattaði allar ófriðatrægrir frá verðaldarbardeginum í samanhald og semju í Lausanne. Heimurin vil til allar tíðir minast Ramsay Mac Donald sum

Hetjan frá Lausanne.

Maurentius S. Viðstein.

Tyrkiet gaar ind i Folkeforbundet.

Vedtagnet med Akklamation af Deputeretkammeret.

Angora.

Deputeretkammeret har med Akklamation vedtaget at gaa ind paa Folkeforbundssekretariatets Opfordring til at indtræde i Folkeforbundet.

fradragnet i Forvejen. Den aarlige Bæspærelse ved Konverteringen vilde for Finansåret 1933—34 at regne blive 30 Mill. Pd. Strl. Herfra maatte regnes en Nedgang paa 7 Mill. Pd. Strl. i Indkomstkatten, hvorfor den faktiske Bæspærelse vilde blive 23 Mill. Pd. Strl.

Naar Konverterings-Planen fremsættes nu, er Aarsagen den Diskonto-Nedsættelse til 2 pCt., Bank of England som meddelt foretog.

Det første Udslag af Konverterings-Planen er blevet en af de stærkeste Hauser for Regeringspapirer, som man har oplevet paa det britiske Fondsmarked. City vidste i Begyndelsen ikke, hvorledes man skulde forholde sig, og der fandt derfor et Møde Sted mellem de mest fremtrædende Vekselerere, der handler med Regeringspapirer, og Bankernes Repræsentanter. Paa dette Møde blev hele Situationen droftet indgaende, og der blev taget Beslutning om de Kurser, som de repræsenterede Vekselerer skulde notere.

Meddelelsen om Konverteringen af det britiske Krigslaan har fremkaldt stor Bevægelse paa Børsen, hvor næsten alle Papirer og Papirurter aabnedes med højere Kurser i Overensstemmelse med den nye Situation.

Den »Saltvandsindsprøjtning«, den engelske Regering har givet Londons Børs, og den følgende hektiske Hausse-Stemning skal ikke tages som Bevis for, at England har lost sine Vanskeligheder udenom de internationale Konferencer, men den er antagelig Signalet til en fri Kreditpolitik.

Denne Konventing af en af Verdens største Gældsposter betegner en Tilbagevendelse til friere Finanseringsvilkkaar.

Diskontomarkedet i London var forleden strammere. Dette forklares ved, at der maa ventes en mindre Stramning, naar Staten faar Brug for Penge til Konverteringen, til Dels ogsaa ved, at Krigslaanene i den kommende Tid sikkert vil blive behandlet som en Veksler med Forfaldsdag den 1. December. Handelsveksler strammedes ligeledes til ca. 1 pCt., og det er saaledes aabenbart, at medens Diskontoen endnu ikke er dragt i Forbindelse med Markedsrenten, er Marginen mellem de to ved at indsnævreres, saaledes at Muligheden for, at Englands Bank alter kan udøve Kontrol over Pengemarkedet, er rykket nærmere.

En Bombe.

I Underhuset har Finansminister Chamberlain ladet en Bombe springe, idet han gav Meddelelse om Regeringens storslåede Konverteringsplaner m. H. t. Statslaanene. Man havde ventet en gradvis Konvertering, men nu viser det sig, at Regeringen tager hele »Buketten« paa én Gang.

Regeringen agter at konvertere det 5 pCts Krigslaan, hvis samlede Sum udgør 2086 Millioner Pd. Strl., til 3½ pCts Obligationer, som ikke skulde ind-

løses for den 1. December 1932. Indehavere af 5 pCts Obligationer vilde den 1. December, naar de 3 Maaneder i Forvejen havde fremsat Krav derom, faa deres Obligationer indløste med konstante Penge. Den halvaars Kupon, hvis Renter forfaldt den 1. December, vilde blive betalt med en Rente af 5 pCt., men de øvrige Kuponer fra den 1. Juni 1933 og fremefter vilde blive indløste med en Rente paa 3½ pCt. aarlig. Indkomstkatten af Kuponerne vilde, som det havde været Tilfældet med det 5 pCts Laan, ikke blive

stoler paa Befolkningen i Vendsyssel, som for har vist vældig Villiestyrke, og først og fremmest stoler vi paa den arbejdende Befolkning i By og paa Land og paa det Sammenhold, som for har staaet sin Prove. Vi gaar til Landstingsvalget for at sejre over Reaktionen, for at sikre Folkestyret og afskaffe Rustningsvæsen og Landstingsvælde.

